

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1965-1966.

16 NOVEMBER 1965.

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 4 bis van de wet van 1 augustus 1899, houdende herziening van de wetgeving en van de reglementen op de politie van het vervoer.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Op grond van artikel 4 van de wet van 15 april 1958, dat artikel 4*bis* van de wet van 1 augustus 1899 uitmaakt, is het mogelijk in de aldaar bepaalde gevallen een bloedproef te verrichten op de vermoedelijke dader of op het slachtoffer van een verkeersongeval.

De laatste alinea van voormeld artikel bepaalt dat hij die, zonder wettige reden, weigert zich aan de bloedproef te onderwerpen, strafbaar is met de straffen bepaald bij de artikelen 2-3 en 2-7, § 2, 2° van de wet van 1 augustus 1899, zoals gewijzigd door de wet van 15 april 1958.

Deze bepaling duidt ondubbelzinning aan dat de vermoedelijke dader en het slachtoffer kunnen weigeren zich aan de bloedproef te onderwerpen wegens al of niet wettige redenen.

De weigering wegens niet wettige redenen is strafbaar gesteld; de weigering wegens wettige redenen is geoorloofd.

De vermoedelijke dader en het slachtoffer moeten dus in de mogelijkheid verkeren hun eventuele weigering te veruitwendigen, hetzij mondeling hetzij op enige andere wijze.

Het Hof van Verbreking heeft echter bij arrest dd. 11 februari 1961 beslist dat de bloedproef kan opgelegd worden aan een persoon die buiten kennis is.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1965-1966.

16 NOVEMBRE 1965.

Proposition de loi modifiant l'article 4 bis de la loi du 1^{er} août 1899 portant revision de la législation et des règlements sur la police du roulage.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 4*bis*, inséré dans la loi du 1^{er} août 1899 par l'article 4 de la loi du 15 avril 1958, permet d'opérer, dans les cas indiqués, un prélèvement sanguin sur la personne de l'auteur présumé ou de la victime d'un accident de roulage.

Le dernier alinéa de cet article dispose que celui qui, sans motif légitime, refuse de se prêter au prélèvement, est passible des peines prévues aux articles 2-3 et 2-7, § 2, 2°, de la loi du 1^{er} août 1899, modifiée par la loi du 15 avril 1958.

Cette disposition autorise indiscutablement l'auteur présumé ou la victime d'un accident à refuser le prélèvement, pour des motifs légitimes ou non.

Le refus sans motif légitime est punissable, le refus fondé sur un motif légitime est licite.

Il importe donc de mettre l'auteur présumé et la victime en mesure d'exprimer éventuellement un refus, soit verbalement, soit de toute autre manière.

Cependant, un arrêt de la Cour de Cassation du 11 février 1964 a décidé que ce prélèvement pouvait être imposé à une personne qui a perdu connaissance.

Het Hof argumenteert inderdaad dat « de omstandigheid dat de dader of het slachtoffer op het ogenblik waarop de opgevorderde geneesheer de bloedproef gaat verrichten buiten staat zou zijn om zijn weigering kenbaar te maken, deze niet kan doen vermoeden. »

Hoe lofbaar alle inspanningen die ondernomen worden om de dronkenschap aan het stuur te beteugelen ook mogen zijn, toch past het dat zekere normen ter eerbiediging van de menselijke persoonlijkheid verder zouden in acht genomen worden.

Wegens die eis blijkt het onaanvaardbaar dat een bloedproef verricht wordt bij een persoon die buiten kennis is of zich in een daarmee gelijk te stellen toestand bevindt.

Niet alleen heeft in principe iedereen het recht zich strafbaar te maken door te weigeren zonder wettelijke redenen een bloedproef te laten doen, maar bovendien moet de weigering wegens wettelijke redenen door de betrokkenen te nultiger tijd tot uiting kunnen gebracht worden.

Het een noch het ander is mogelijk voor personen die buiten kennis zijn.

Hen in zulke toestand onderwerpen aan een bloedproef staat gelijk met het ontnemen van essentiële verdedigingsmiddelen.

Bovendien loopt de betrokkene ernstig gevaar daar de mogelijkheid bestaat dat hij lijdende is aan enige ziekte of aandoening die elke bloedaf tapping verbiedt.

Indien de betrokkene zulks niet kan meedelen omdat hij b.v. buiten kennis is, dan is het niet zeker dat de geneesheer, hoe bedreven en voorzichtig hij ook moge zijn, de bijzondere toestand van de betrokkene kan vermoeden, temeer daar de opgevorderde geneesheer meestal de patiënt voor de eerste maal ziet.

Bij elke diagnose blijken de mondeling meegedeelde bevindingen van de patiënt nog zeer dikwijls van het allergrootste belang te zijn.

De gemeenschap heeft vanzelfsprekend welbepaalde rechten en soms moeten individuele belangen voor de gemeenschapsbelangen opgeofferd worden.

Nooit echter kan gerechtvaardigd worden dat het bewusteloze individu moet wijken voor de bewuste gemeenschap.

Onderhavig wetsvoorstel werd op 14 januari 1965 in de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediend maar werd als niet bestaande beschouwd ten gevolge van de ontbinding van de Kamer op 16 april 1965. (Gedr. St. Kamer n° 934/1, zitting 1964-1965).

H. VANDERPOORTEN.

En effet, la Cour fait valoir que « la circonstance qu'au moment où le médecin requis va procéder au prélèvement sanguin, cet auteur ou cette victime se trouverait hors d'état d'exprimer un refus, ne peut faire présumer celui-ci ».

Si louables que soient tous les efforts entrepris pour réprimer l'ivresse au volant, il convient cependant de continuer à observer certaines normes assurant le respect de la personne humaine.

C'est pourquoi il paraît inadmissible d'opérer un prélèvement sanguin sur une personne qui a perdu connaissance ou qui se trouve dans un état similaire.

Non seulement chacun a, en principe, le droit de se rendre passible des peines prévues par la loi, en refusant, sans motif légitime, de se soumettre au prélèvement; il faut aussi que les intéressés soient en mesure d'exprimer en temps utile un refus basé sur des motifs légitimes.

Or, les personnes qui sont sans connaissance n'ont ni l'une ni l'autre de ces deux possibilités.

Les soumettre, dans cet état, à un prélèvement sanguin équivaut à les priver de moyens de défense essentiels.

Au surplus, cette façon de procéder met gravement en danger les personnes qui souffrent d'une affection interdisant toute prise de sang.

Si l'intéressé est dans l'impossibilité de faire connaître cette particularité, par exemple parce qu'il a perdu connaissance, il n'est pas certain que le médecin, si expérimenté et si prudent qu'il soit, puisse la déceler, d'autant moins qu'il s'agit d'un médecin requis et que, le plus souvent, celui-ci voit le patient pour la première fois.

On constate fréquemment que les déclarations du patient lui-même sont d'une importance extrême pour l'établissement du diagnostic.

Certes, la collectivité a ses droits et l'intérêt particulier doit parfois être sacrifié à l'intérêt général.

Mais on ne saurait admettre que l'intérêt de la collectivité consciente prenne le pas sur celui de l'individu en état d'inconscience.

La présente proposition de loi, déposée le 14 janvier 1965 à la Chambre des Représentants (doc. n° 934/1, session de 1964-1965), était devenue caduque par suite de la dissolution des Chambres, le 16 avril 1965.

VOORSTEL VAN WET**ENIG ARTIKEL.**

Artikel *4bis* van de wet van 1 augustus 1899 houdende herziening van de wetgeving en van de reglementen op de politie van het vervoer, in die wet ingevoegd bij artikel 4 van de wet van 15 april 1958, wordt als volgt aangevuld :

« Wanneer de dader of het slachtoffer op het ogenblik waarop de opgevorderde geneesheer de bloedproef gaat verrichten niet in staat is om zijn al of niet gerechtvaardigde weigering bekend te maken; mag niet tot de bloedproef worden overgegaan. »

H. VANDERPOORTEN.

PROPOSITION DE LOI**ARTICLE UNIQUE.**

L'article *4bis* de la loi du 1^{er} août 1899 portant révision de la législation et des règlements sur la police du roulage, inséré dans cette loi par l'article 4 de la loi du 15 avril 1958, est complété comme suit :

« Lorsque l'auteur ou la victime n'est pas en état d'exprimer un refus, motivé ou non, au moment où le médecin requis s'apprête à procéder au prélèvement sanguin, ce prélèvement ne peut être opéré. »